

Varsaviae in comitiis Regni Nostri generalibus, die 20 mensis iunii anno Domini MDLXX [20 VI 1570] regni vero Nostri anno XLIII.

II. UNIVERSALES LITTERAE CONTRIBUTIONUM PUBLICARUM^a [10 LIPCA 1570 R.]

Zygmunt August^b z Bożej łaski Krol Polski, Wielkie Książę Litewskie, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Inflancki etc. pan i dziedzic. Wszem i każdemu z osobna, któregokolwiek stanu, dostojęństwa i urzędu, tak duchownych osob, jako też wszem poddanym Naszym miast i miasteczek, jakimkolwiek tytuły i przezwiski nazwanym, w Koronie i we wszech państwach Naszych, iako w Wielkim Księstwie Litewskim, Kijowskim, Ruskim, Wołyńskim, Pruskim, Mazowieckim, Żmudzkiem, Podlaskim, Inflanckim i innym ku Koronie należących i mieszkających, którymkolwiek należy i do którychkolwiek terazniejsza sejmowa uchwała przyjdzie a oznajmiona będzie, wdzięcznie i wiernie Nam miłym łaskę Naszę Królewską. Wdzięcznie i wiernie nam mili! Iż, potrzeba spraw koronnych i państw wszytkich do niej należących, także też wypłacenia żołdu zatrzymanego żołnierzom nie może być bez podatku postanowionego odprawowana, dla czego podatek na terazniejszym sejmie warszawskim tym sposobem a porządkiem niżej opisanym tylko na poddane wobec wszytki^c miast i miasteczek Naszych Królewskich a panów duchownych uchwaliliśmy i postanowili.

Napierwej wszyscy kmiecie i każdy z nich z osobna tak Naszy, jako też i duchownych osob, którzy sobie albo^d na folwarki Nasze, także też panom swym duchownym orzą albo tej roboty odkupują u Starost i dzierżawiec Naszych albo też panów duchownych we wsiach tak starodawnych jako i nowo osadzonych, nie według starych kwitacjey^e ale z każdej włoki, śladu, żrzebia^f albo łanu osiadłych, a z służby każdej wedle konstytucjey grodzieńskiej¹ mają płacić po dziesięci groszy. Który przereczony podatek starostowie, dzierżawce i urzędnicy, tak Naszy jako i panów duchownych albo sami przez się, albo przez stateczne osoby do poborcę z dostatecznymi swemi rekognicyjami oddawać i odsyłać mają z swym własnym podpisem ręki i pieczęci przyłożeniem, albo też podstarościę albo urzędniczym bądź przyjacielskim, gdzieby starosty albo dzierżawce albo też podstarościę i urzędnika nie było, wypisując z osobna z czego który podatek i wiele posyła czego. A na każdą wieś osobna rekognicyja być ma, a to dla snadniejszego czynienia liczby, którą z tych podatków poborowych czynić mają.

Item wsi Nasze Królewskie i panów duchownych, które są na jakichkolwiek posługach, a choć też i czynszów nie płacą i pożytków przedtym nie dawali, na ten rok iuż powinni płacić są, tak iako inszy wszytcy poddani Naszy i panów duchownych, współ z dziesięciną po dziesięci groszy.

Item tymże sposobem wsi łowcze, które na łowcach siedzą i inne wsi wszelakie Nasze i panów duchownych, którzy pod Nami albo pod pany swymi duchownymi mają niejaki osiadłości i majątności, którzy żadnych czynszów ani podatków nie dawają, na ten czas wszytcy płacić mają jako insze wsi Nasze, współ z dziesięciną po dziesięci groszy.

Item sołtysi, wójtowie wolni, putni bojarzy, którzy czynszów nie mają, po dziesięci groszy płacić mają.

Item sołtysi, wójtowie wolni, którzy kmiecie mają, tak iako insi poddani Naszy i duchownych panów, tymże sposobem kmiecie ich albo poddani płacić mają.

Napierwej mieszczanie i przedmieszczanie w miastach i miasteczkach Naszych i wójtowie albo sołtysi w nich, którzykolwiek role mają, iako Naszy tak też panów duchownych i tako-

^a Tytuł wzięty jest z MK, t. 109, s. 204. W MK, t. 108, k. 226v tytuł tego aktu brzmi: Universal około poborow.

^b MK, t. 109 dodaje: etc. ^c MK, t. 109: wszytkie. ^d MK, t. 109, tu i poniżej: abo. ^e MK, t. 109: quietaty.

^f MK, t. 109: szrzemia.

¹ Jest to powołanie się na uchwałę sejmu litewskiego.

wych wójtów podlegą podatkowi^g, mimo to że szos osobno z domow miesckich swych dadzą, ponieważ że inszy podatek z rol a z domow miesckich być ma.

Item wsi i kmiecie wolni nowo osadzeni Naszy i panów duchownych, którzy podatków nigdy nie płacili, na ten czas są powinni płacić, iako i inne wsi stare i kmiecie zdawna osadzeni, iako wyżej stoi, to jest po dziesięci groszy, wyjmując ty, którzy od czterech lat poczęli się osadzać, ci nie winni dawać.

Item. Wsi spustoszone, spalone od lat czterech a nie więcej, które nie płacą czynszów Nam albo dzierżawcom swym i panom swym duchownym, takowe wolne mają być od płacenia.

Item, Zagrodnicy, którzy ku zagrodom role mają, płacić mają po cztery grosze.

Item. Zagrodnicy, co domki mają i ogrody a na czynszach bez robot są, iakieźkolwiek obeście mają, po sześci groszy.

Item. Łoźni ludzie, to jest ultaie^h, mężczyzna i niewiasty, którzy się na służbę doroczną nie najmują, każdy ma dać z osoby swej po dwanaścieⁱ groszy. Wójt z przysiężnik^j pod przysięgą tego dojrzyć mają, aby się takowi nie uchraniali poboru tego. A ieśli którzy na flisie są, skoroby się wrócili, także i ci ktorzyby się na wołarożeśli, płacić mają.

Przekupnie i przekupki miast Naszych i panów duchownych, po cztery grosze.

Item. Rzemieśnicy na wsiach i duchownych przerzeczonych od rzemieśła po dwu groszu.

Item. Rybitwi w mieściech i miasteczkach tak Naszych iako osob duchownych po ośmi groszy, a którzy role mają, osobno z nich płacić powinni.

Item. Karczmarze dziedziczni od szynkowania piwa przewoźnego do roku po dwadzieścia groszy.

Item. Czopowe na wsiach Naszych i osob duchownych poborcy Nasi najmować mogą, iako się im nalepiej będzie zdało i pożyteczniej.

Item. Karczmarze z rol, iako wyżej opisano iest, płacić mają wedle wielkości rolej.

Item. Karczmy doroczne po dwanaście groszy, z rolej także osobno płacić mają.

Item. Od palenia gorzałki po wsiach Naszych i panów duchownych, po cztery grosze.

Item. Szynkarki od szynkowania gorzałki po sześci groszy.

Item. Młyny Nasze albo Starost i dzierżawiec na ten czas Naszych albo duchownych osob, od każdego koła walnego i folusza na ten czas płacić będą po dwudziestu i cztery grosze.

Item. Od dorocznych młynów wszelakich, od każdego koła iakiegokolwiek po dwanaście groszy.

Item. Od młynów wietrznych tak nowych, iako i starych, od dziedzicznych po dziesięci groszy, a od dorocznych po pięci groszy.

Item. Takież i ty młyny, których dzierżawce dóbr Naszych Królewskich trzecią miarę wykupili dla pożytku swego, płacić mają szos iako i inne młyny w^k Królestwie Naszym, bez żadnej obrony i wymówki. A gdzie nie masz szosow, tedy tak, iako insze młyny.

Item. Z tych młynów, w których trzecią miarę starostowie Nasi z rozkazania Naszego pieniądze Naszymi wykupili ku Naszemu pożytkowi, z takich płacić nie powinni.

Item. Piły dziedziczne, od każdego koła po dwanaście groszy, a od dorocznej, od każdego koła sześć groszy.

Item. Rudnicy, którzy żelazo robią, to iest mistrzowie, od każdego koła trzydzieści groszy płacić mają. A gdzie wodą nie robią w tych rudach, iedno doroczna robota iest iako w Litwie, po sześci groszy, a ich rzemieśnicy po dwu groszu.

Item. Rzemieśnicy i towarzysze tychże mistrzów, to iest węglarze, dymarze, kowale, kuźnicy, płokarze, każdy po sześci groszy.

Item. Także od hut sklanych mistrzowie i towarzyszy ich płacić mają.

Item. Wałaskie wsi powinni płacić będą iako w innych^l wsiach z rol albo z dworzyszczą po dwudziestu groszy, a którzy rol nie mają, tedy od sta owiec po dziesięci groszy.

Item. Popowie ruscy z cerkwi swej nic płacić nie będą powinni, gdyż poddani z rol po dziesięci groszy płacić będą, chocia dziesięciny nie dają.

^g MK, t. 109: podległowi. ^h MK, t. 109: hultaje. ⁱ MK, t. 109: dwanaście. ^j MK, t. 109: przysiężnikami. ^k MK, t. 108: na. ^l MK, t. 109: w inszych.

Item. Władcy rusczy i biskupi ormiańscy z czynszów swoich pieniężnych gołych iakichkolwiek, od każdej grzywny po półsiodma grosza.

Item. Namiestnicy ich na ten czas płacić nie będą nic. A ty wszystkie podatki od mała do wiela powinni są wydać koniecznie na przyszłe Gromnice [2 II 1571].

Item. Miasta i miasteczka tak Nasze Królewskie jako panów duchownych we wszystkim Królestwie i państwach Naszych popłatki wszystkie, to jest szos dwój, który zowią dupłą, wedle kwitów, które mają u siebie, nie zastawiając ani się broniąc żadnymi wolnościami z którejkolwiek przyczyny, która zagradzać nie ma ku terazniejszej gwałtownej potrzebie Rzeczypospolitej, wyjmując ony tylko któreby pogorzały a nie wyszłoby jeszcze ich wolnościom cztery lata, ale^m-którym już wyszły cztery lata^m wszystkie płacić mają i wydać do Gromnic w przyszłym roku, niniejszym porządkiem wyżej opisanym.

Item. Komornicy w mieściech większych, przekupnie i przekupki, którzy szosu nie płacą, mają płacić po dwanaście groszy.

Item. W miasteczkach podlejszych po siedmi groszy, a mają wszędy mieć baczenie na ubóstwo. Które wszystkie tak komorniki, przekupnie, przekupki i ultaje w mieściech i w miasteczkach rajce rejestrować i z pilnością ten podatek od nich wybierać mają, nie przyłączając ich ku pieniądзом szosowym ani ich przyjmować do miast i miasteczek mają bez kwitów dostatecznych, którymby dowiedli, iż już podatek indziej ten zapłacili, przeto na każdy kwartał powinni rajce inkwizycją tego czynić. Który podatek od nich wybrawszy, wiernie a całe okrom wszelakiej chytrłości do poborcę oddać mają, **sub poena peculatus** tego "pilnie doglądając", aby się utaić nie mogli pod czyjąkolwiek iurysdykcją, chociażby też wyszli do tych miast, miasteczek i wsi, które wolności mają, aby takowe przymuszono ku płaceniu.

Item. Żydowie wszyscy i każdy z osobna w Królestwie Naszym w mieściech i miasteczkach tak Naszych, iako wszystkich panów duchownych, od każdej głowy po złotemu monety. Wszakże na ubóstwo wzgląd ma być.

Item. Szotowie, którzy na sobie swoje rzeczy ku przedawnieniu noszą, płacić mają po złotemu monety.

Item. Rzemieśnicy wszelacy w mieściech głównych po ośmi groszy, a towarzysze ich po iednemu groszu.

Item. W miasteczkach, w mieściech rzemieśnicy po cztery grosze, a towarzysze ich po półgroszku od rzemieślnia powinni płacić, chociażby też i do szosu się przykładali.

Item. Szyprowie od każdej własnej szkuty, którą najmują z frochtu, płacić mają po trzy złote polskiej monety.

Item. Od dubasa, wiciny, komięgi po półtoremu złotemu monety.

Item. Od lichtana, strucha po złotemu jednemu monety.

Item. Szyprowie ci, którzy na przekup zboże skupują i spuszczaają do Gdańska, od każdego łasztu po pięci groszy. A to pod przysięgą przed radą uczynioną płacić mają.

Item. Czopowe od wina, muszkatelle, małmazjej, miodu i inszego wszelakiego picia w mieście i miasteczkach płacić mają tym porządkiem. Naprzód od pułkufka wina dwa złote monety polskiej.

Item od drelinka, fodra, pułfodrza, które mają być szacowane na baryły, a od każdej baryły mają płacić po dwanaście groszy.

Item od każdej baryły małmazjej, muszkatelli albo wina włoskiego po szesnaście groszy.

Item od baryły miodu prostego^o cztery grosze.

Item od baryły kierstrąga i malinnika sześć groszy.

Item. Od beczki wielkiej, szacując na baryły, także mają płacić czopowe od każdej baryły sześć groszy.

Item. Czopowe od piwa tym się sposobem i zwykłym obyczajem począć ma, iako gdzie staradawna jest, od beczek albo od warów iedno **in duplo** tego roku także płacić mają. A Krakowianie po czterdzieści groszy od waru.

^{m-m} WMK, t. 109 brak. ⁿ⁻ⁿ MK, t. 109: doglądając pilnie. ^o MK, t. 108: protestego.

Item. Czopowe wszelakie począć się ma od dnia świętego Marcina roku niniejszego [11 *XI* 1570], aż do tego czasu kończyć się ma przez cały rok, od którego dnia^p je wybierać poczną.

Item. Czopowe wszelakie najmowane być nie ma, ani się żaden z ktoregożkolwiek stanu wolnościami od niego szczyścić ma ale wszyscy iednako płacić mają tak w mieściech i miasteczkach, wsiach i domach, dworzech mieskich i pod czyjążkolwiek iurysdykcją są

Item od piwa piątkowskiego, piotrkowskiego, ^qłęczyckiego, bydgoskiego, przemyskiego^q i od wszystkich inych, które do karczem, tak do miast i miasteczek Naszych i panów duchownych biorą na którychkolwiek miescach do szynkowania dają od każdej kłody albo beczki po groszu jednemu na miejscu niżli od piwowara wynidzie, czego czopownicy w mieściech^r doglądać mają.

Item. Od piwa świdnickiego, głogowskiego, berlińskiego, które z cudzych ziem wożą także też i od gdańskiego, po sześci groszy od każdej beczki mniejszej, których nie mają^s z wozu zstawić^s pod utraceniem, aż pierwszej od nich odczopują A od inszych beczek po ośmi groszy.

Item. Od garnców albo od kotłów gorzałczanych w mieściech po dwudziestu i czterzy grosze.

Item. Szynkarki, które szynkują gorzałkę, po sześci groszy.

A w Wielkim Księstwie Litewskim, w ziemiach albo w wojewodztwach i powieciech z dóbr z dawnych czasów należących stołu Wielkiego Księdza, tymże obyczajem ten podatek bran będzie iako wyżej opisano, wyjąwszy sługi ku dworu^l Naszemu należące, którzy z dwora na podatki wojenne przykładać się nie byli powinni.

K'temu, iż w miastach nie są porównane miary beczek trunkow^u, to iest piwa i miodu, przeto będą dawać miasto czopowego z miast duchownych od solanki słołu groszy dwa, a od miednice miodu rozsyconego groszy trzy.

A iż miasta Nasze płacić powinni mały pobor, który na obronę Rzeczypospolitej postanowion iest do tego czasu póki wojna stoi, będzie dawan do skarbu ziemskiego, przeto przestrzegając wielkiego uciążenia ich, równając ten podatek iednako na Naszych poddanych, dlatego i miasto czopowego do tychże poborców ziemskich będą nie więcej płacić, iedno po groszu iednym od solanki słołu na piwo zwarzone, a od miednice miodu rozsyconego po groszu iednym.

K'temu iż w Polszcę dawne postanowienie szosow iest w miastach, przeto iest położony szos dupla wedle okazania kwitów. Czego iż w Wielkim Księstwie Litewskim niemasz, z miast Naszych i duchownych od domow w mieściech głównych uprzywileiowanych, od tych w rynku z każdego domu po szesnaście groszy, od ulicznych z każdego po ośmi groszy, na przedmieściu po cztery grosze i^t także w miasteczkach małych nie uprzywileiowanych winni dać z rynkowych domow po cztery grosze, z ulicznych po groszy dwu, z nędznych chałup po groszu iednym; wszakoż kto będzie ogrod miał przy domu, z ogroda ma dać z osobna po groszu iednym. A od rol z włoki i od służby ludzi, z osobna od ogrodników, młynów, rud, rzemieśników, komorników, lożnych ludzi, Żydów i od wszystkiego co się nie mianowało. Tedy wedle tej wyszej opisanej uchwały w Polszcę postanowionej mają poborcę litewscy ten podatek wybierać na iednaką liczbę polską w Polszcę i w Litwie.

A dla więtszej ostrożności czopownicy od poborców w mieściech i miasteczkach postanowieni mają dawać rekognicją piwowarowi albo karczmarzowi, co od którego wezmą. A ci, którzy rekognicją biorą na każdy kwartał, mają je przed urzędem miesckim ukazać przy czopowniku. A urząd czopownikowi ma dać swą rekognicją komputowania wiele on kwartał uczynił, pod pieczęcią miescką. A tak się mają sprawować około wszelakiego czopowania.

A iżby takowy podatek wyszej opisany iednako wszystkich poddanych przerzeczonych doległ, za zezwoleniem Naszym, także panów duchownych dobrowolnym, wszystkie wolności wyswobodzenia od szosow albo od czopowego, komukolwiek są nadane a k'temu iuż czterzy lata wyszły, ty wszystkie podnosimy i oddalamy na ^vten rok, a ku zapłacie^v tych wszystkich

^p Brak tego w MK, t. 109. ^{q-q} Brakw MK, t. 108. ^r MK, t. 109: mieście. ^{s-s} MK, t. 108: z wozow stawiać. ^t MK, t. 109: dworowi. ^u MK, t. 108 i 109: trankow. ^{v-v} MK, t. 109: ten nowy roku zapłacie.

poddanych powinny być znajdujemy. A ieśliby którzy upornie chcieli się iakimi wolnościami bronić ku zapłacie, mają być urzędnie przymuszeni, chociażby też i teraz w tym czasie póki ten podatek będzie, wolności iakie sobie u Nas uprosili. Pisarze albo czopownicy, które w miastach i w miasteczkach poborca postanawiać będzie, takowych aby żaden nie śmiał iakiegokożbykolwiek był stanu i też wszyscy^w ktoregożkolwiek będą postanawiać na tej posłudze Rzeczypospolitej, mają ie obliżować **iuramento corporali**, aby wiernie i statecznie tego przestrzegali, co komu zlecono będzie. A gdzieby też widział tego być potrzebę, aby urzędowi onego miasta takowe podatki zlecił ku wybieraniu, tedy to winien urząd czynić, a z tego się żadnym obyczajem wymawiać nie mają.

Item. Poborcę też wszystkich miast i miasteczek Naszych duchownych porządkiem parafie rejestrować mają, także też karczmy, młyny i wszystkie inne podatki, które będą wybierać z pilnością, każdą rzecz osobno pisać ile czego od kogo wezmą, a kwietacje pod pieczęcią i podpisaniem swym dawać każdemu mają. Ku któremu wybieraniu poboru tego uchwalonego, aby z pilnością i wiernością to się wykonać mogło w ziemiach i powieciach województw wszystkich, poborcę są przez Nas naznaczeni.

Item. Wszyscy poborcę tedy z pilnością pod przysięgą i sumnieniem swoim wybierać i oddawać to wszystko mają, a ty którzyby na czas naznaczony nie zapłacili podatków wyżej opisanych, aby je do urzędu starości oddawali na spisku. A My wszystkim starostom Naszym i na^x miejscach ich będącym rozkazujemy, aby takowe podatki wyżej opisane tak we wsiach iako i w mieściech i miasteczkach i w starostwach Naszych obwoływać imieniem Naszym Królewskim rozkazali, żeby na dzień wyżej namieniony **sub poena quatuordecim^y marcarum** ty podatki poborcom Naszym odnieść i oddać bez wszelakiego omieszkania i odwłoki i tudzież bez ciężenia przymusieli, **sub poena** sta grzywien monety liczby polskiej i pod innymi poenami na to ustawionemi, którym każdy z nich ma przysługującym sejmie koronnym walnym będzie powinien dosyć uczynić, gdy będzie dostatecznymi dokumenty okazan w niedbałości urzędu swego. A ieśliby też poborcę Naszy niesłusznie podali do urzędu ktoregożkolwiek starostwa Naszego retenta ktorego miasta, miasteczka i wsi, gdyby ty miasta, miasteczka i wsi okazały kwietacje dostateczne zapłaty swej tych podatków, takowy poborca pozwany przed starostę albo urząd iego **in primo et peremptorio termino** przepada winy czternaście grzywien monety, połowicę starości a połowicę stronie, którą winę tamże in instanti będzie winien położyć **semotis quibusvis dilationibus**. Czemu ieśliby dosyć nie uczynił, ma być odesłań **pro ulteriori et finali executione iuxta iuris ordinem**.

A tak tę instrukcją poborcom Naszym dawamy, aby na kwietacjach dzień miesiąca i rok napisali, żeby żadna omylnosć nie była tak iż i ty którzy nie zapłacą, aby ie z pilnością iako wyżej iest, do urzędu odsyłali bez obłądzenia iakiego w tym z powinności swojej, pod łaską Naszą.

A iżeśmy czas daleki na Gromnice [2 II] ku płaceniu poboru tego poddanym przereczonym naznaczyli, uczyniliśmy tym sposobem, aby iuż na on czas wszyscy i każdy według stanu swego pobor ten uchwalony i tu opisany na dzień mianowany² Gromnic oddać poborcy był powinien, a nadalej do dwu niedziel po Gromnicach. A ktoby tak niedbały albo uporny^{aa}, iżby go na Gromnice albo do^{ab} dwu niedziel po Gromnicach nie wydał, takiego każdego poborca dłuższym się czekaniem, iężdżeniem albo posyłaniem nie bawiać a pieniędzy poborowych nie trawiać, starości swemu głównemu onego województwa albo powiatu deferować ma. A starostwa przeciw wszystkim swowolnym a niedbałym obyczajem wyżej opisanym czynić i postępować ma, nikomu nie folgując, pod utraceniem urzędu swego.

A pieniądze poborowe poborcę przereczeni nigdzie indziej iedno do pana podskarbiego koronnego ze wszystkich województw polskich, ruskich, kijowskich, wołyńskich, mazowieckich, podlaskich, pruskich, na wstępną niedzielę nadalej w roku tym przysługującym [15 II 1571] wiernie oddawać będą powinni, **sub poena peculatus**. Także też poborcowie ze wszystkich województw Wielkiego Księstwa Litewskiego na tenże czas mianowany do pana podskarbiego

^w Ostatnie trzy wyrazy w MK, t. 108 są powtórzone. ^x Brak w MK, t. 108. ^y MK, t. 109: 14. ^z MK, t. 109: naznaczony. ^{aa} MK, t. 109: i uporny był. ^{ab} Brak w MK, t. 108.

litewskiego oddawać pod tąż winą będą powinni, o którą winę pan podskarbi koronny, także też litewski, będzie zawżdy mógł instygować. A dla lepszej pewności tego wszytkiego rozkazaliśmy to wszytko obwołać i ten uniwersał pod pieczęcią Naszą wydać.

Dan w Warszawie na sejmie walnym koronnym dnia dziesiątego miesiąca lipca roku Pańskiego M^oD^oLXX^{oac} [10 VII 1570], panowania Naszego roku XLI^{ad}. Na własne Króla Jego Miłości rozkazanie.

III. UNIVERSALES LITTERAE RATIONE QUARTAE PARTIS PROVENTUUM BONORUM REGALIIUM [10 LIPCA 1570]^a

Zygmunt August etc.^b Wszem wobec i każdemu z osobna wszelakiego stanu i dostojęństwa ludziom, komu to iedno wiedzieć należy oznajmujemy, iż My na tym sejmie warszawskim za radą panów rad koronnych i prośbą posłów ziemskich, chcąc aby się dosyć stało konstytucjom i uchwałom sejmów przeszłych a iżby wszytkie rzeczy i sprawy niżej opisane Rzeczypospolitej potrzebne od wszech ludzi wcale a istotnie zachowane były, ten uniwersał Nasz za zgodnim wszech stanów zezwoleniem uczyniony rozkazaliśmy obwołać i do wiadomości wszech przywieść.

Naprzód, iż z tego sejmu ku odbieraniu i szafowaniu czwartej części i poborow deputowaliśmy do pana podskarbiego koronnego dwu z rady urodzonych Jana Sienieńskiego^c żarnowskiego i Pawła Działyńskiego^d dobrzyńskiego kasztellany, a dwu od posłów ziemskich, urodzonego Wacława Ostroga a Jana Płazę, którzy przy panu podskarbiem czwartą część odbierać i oną szafować mają, iako o tym konstytucja sejmu lubelskiego obmawia¹.

Ci którzy czwartej części nie oddali na czas nazanaczony, iako według konstytucji stracili **possessionem bonorum Nostrorum regalium**, tak do nich na odbieranie takowych dóbr pošemy i czwartej części zatrzymanej na dobrach ich dochodzić będziemy.

Co się dotyczy poborow na sejmie lubelskim blisko przeszłym uchwalonych, których iż szafunek na obronę państw Naszych według uniwersału tegoż sejmu obracać się ma, a Nam tu na tym sejmie warszawskim od wszech stanów mianowicie jest zlecony, ktoremeśmy obiecali szafować na potrzeby wyszej mianowane Rzeczypospolitej dokądby ich stawalo, rozkazujemy tedy poborcom, gdyż w Rawie na Świątki przeszłe [14 V 1570] dla pewnych a słusnych przyczyn poborow spełna nie oddali, państwa Nasze dla niebezpieczeństw od nieprzyjaciela na wielu miejscach pagłego a prędkiego opatrzenia i obrony potrzebują, żeby tych poborow i czopowych iakoby mogło być nawięcej do Krakowa co naprędzej do skarbu koronnego odnosili a tego z pilnością przestrzegali, iakoby ty pobory od wszytkich sprawiedliwie wydane były, oddawając na spisku do urzędu starościego tych wszytkich, którzyby iedno na czas przeszły naznaczony podatków nie zapłacili albo spełna nie oddali. Gdzie przy tym rozkazujemy starostom, aby przeciwko wszytkim takowym którzyby o niesprawiedliwe wydanie poborow od poborców ich deferowani beli pod winami w uniwersale lubelskim opisanymi, według prawa i konstytucji postąpili nie dopuszczając żadnemu w tej mierze appellaty ani dylaty, której samo prawo pospolite dopuszczać zabrania. W czym ieśliby starostwie od poborców za dostatecznymi dokumenty niedbali pokazani beli, tedy każdy z takowych na sejmie blisko przyszłym winy tym sposobem przepaść odłożyć i o nim dosyć czynić powinien będzie.

^{ac} W MK, t. 109 data roczna napisana jest słodami. ^{ad} W MK, t. 109: czterdziestego pierwszego.

^a Tytuł pochodzi z MK, t. 109, s. 197. W VL, t. II, s. 807 tekst ten nosi tytuł: Reces sejmu warszawskiego roku 1570. ^b VL zamiast etc. podaje: z łaski Bożej Kroj Polski, Wielkie Książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie etc. pan i dziedzic. ^c MK, t. 109: Szienieniskiego. ^d MK, t. 109: Działinskiego.

¹ Por. wyżej nr LXXI, p. X.